

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Застосування інноваційних технологій і методів під час самопідготовки на групі подовженого дня в умовах НУШ

Методична розробка щодо впровадження сучасних підходів під час
самопідготовки в умовах НУШ

Вихователь ГПД

Вельбівської гімназії

Юлія Тютюнник

Роль вихователя в умовах НУШ

The slide features decorative geometric shapes in the corners. In the top right, there is a cluster of overlapping blue and grey polygons. In the bottom left, there is a similar cluster of overlapping blue and grey polygons. The entire slide is framed by a thin grey border on the top, bottom, and right sides, and a slightly thicker grey border on the left side.

Від «наглядача за домашнім завданням» до фасилітатора та
модератора дитячого розвитку

Реформування освіти згідно з концепцією НУШ змінює роль вихователя ГПД з «наглядача за домашнім завданням» на фасилітатора та модератора дитячого розвитку.

Самопідготовка — найвідповідальніший етап режиму дня, де дитина вчиться самостійності, відповідальності та раціонального використання часу. Інноваційні методи дозволяють перетворити виконання вправ на інтелектуальну пригоду.

Самопідготовка на ГПД — це не просто виконання домашніх завдань, а простір для формування ключових компетентностей: уміння вчитися, ініціативності та критичного мислення.

Мета та основні завдання розробки

🎯 Головна мета

Створення інноваційного освітнього середовища, що сприяє ефективному засвоєнню знань та розвитку м'яких навичок (Soft Skills).

📋 Пріоритетні завдання

- Подолання психологічного бар'єру «втоми від навчання»
- Впровадження STEM-підходів.
- Розвиток критичного мислення через медіаграмотність.

Ключові терміни та поняття

Для ефективної реалізації розробки необхідно чітко розрізняти ключові поняття та методики, що використовуються

Фасилітація

Допомога учням самостійно
знайти шлях до виконання
завдання без диктування рішень.

STEM-освіта

Інтеграція наук, технологій та
математики через дослідницьку
діяльність та практичне
застосування знань.

Soft Skills

М'які навички.
Комплекс навичок комунікації,
лідерства та тайм-менеджменту.

Гейміфікація та сторітелінг: Навчання як пригода

Гейміфікація (Gamification)

Використання ігрових механік (бали, рівні, нагороди) для підвищення мотивації.

Сторітелінг (Storytelling)

Навчання через історії. Створення сюжету (наприклад, «космічна подорож») об'єднує різні завдання в єдину пригоду.

Розвиток мислення та вирішення проблем

Метод «Шість капелюхів» Едварда де Боно

Система паралельного мислення, яка вчить розглядати проблему з різних точок зору: факти (білий), емоції (червоний), критика (чорний), оптимізм (жовтий), креатив (зелений) та управління процесом (синій).

Кейс-технологія (Case- study)

Навчання на прикладі конкретних життєвих ситуацій, де учень має запропонувати практичне рішення.

Соціальна взаємодія та індивідуальний підхід

Peer-to-peer («Рівний-рівному»)

Метод взаємонавчання де учні, які швидше впоралися, стають консультантами для інших.

Диференційоване навчання

Організація процесу з урахуванням індивідуального темпу та рівня підготовки (наприклад, різнорівневі картки).

Здоров'язбереження та нейропсихологія

Нейровправи (Кінезіологія)

Спеціальні рухи (наприклад, «Кулак-ребро-долоня»), що стимулюють роботу обох півкуль мозку, покращують пам'ять та знімають стрес.

Здоров'язберезувальні технології

Система заходів (фізкультхвилинки, релаксація), спрямована на збереження здоров'я дітей.

Ефективне управління часом та ресурсами

Технологія «Помідоро»

Чергування періодів глибокої концентрації (25 хв) та короткого відпочинку (5 хв). Це запобігає перевтомі мозку.

LEGO –технологія

Використання конструктора для розвитку моторики, моделювання ситуацій та емоційного розвантаження («Вежа настрою»).

Критичне мислення та самоаналіз

Медіаграмотність

Вміння аналізувати, критично оцінювати та створювати медіаповідомлення.

Рефлексія

Процес аналізу власної діяльності, усвідомлення вивченого, труднощів та емоційного стану.

Ключові інноваційні технології на етапі самопідготовки

Технологія диференційованого навчання

Вихователь враховує темп роботи кожного учня.

- Метод «Картки-підказки»: для учнів, які мають труднощі, готуються алгоритми розв'язання задач.
- Метод «Вибір за бажанням»: учні самостійно обирають черговість виконання предметів (наприклад, почати з творчого завдання або з математики).

Ігрові технології (Гейміфікація)

Гра допомагає зняти напруження після навчального дня.

- «Математичне лото»: виконання обчислень з домашнього завдання у формі гри.
- «Мовний квест»: пошук відповідей на запитання з української мови за допомогою підказок, захованих у класі.

Елементи STEM-освіти

Інтеграція природничих наук, технологій, інженерії та математики.

- Проектна діяльність: якщо домашнє завдання стосується теми «Природа», учні можуть створити 3D-модель екосистеми з підручних матеріалів після виконання письмової частини.

Медіаграмотність та ІКТ

Використання гаджетів не для ігор, а для навчання.

- QR-коди: розміщення посилань на навчальні відеопояснення або інтерактивні вправи (LearningApps) до теми уроку.
- Метод «Факт чи фейк»: швидка перевірка інформації з підручника «Я досліджую світ» через додаткові джерела.

Кейс-технологія на практиці (Case-study)

Вихователь пропонує реальну життєву ситуацію, для вирішення якої потрібні знання з домашнього завдання.

- Приклад: тема з математики «Грошові одиниці».
- Кейс: «Розрахуй бюджет для імпровізованого пікніка, враховуючи ціни в каталозі супермаркету».

Технологія «Перевернута самопідготовка» (Peer-to-peer)

Учні, які першими успішно розібралися з темою, стають «консультантами» або «капітанами екіпажів». Це формує лідерські якості та зміцнює знання через пояснення іншим.

Використання шести капелюхів де Боно
Метод для обговорення проблемних питань (наприклад, з курсу «Я досліджую світ»):

- Білий: факти.
- Червоний: емоції.
- Чорний: ризики.
- Жовтий: переваги.
- Зелений: творчі ідеї.
- Синій: висновки.

Етапи інноваційної самопідготовки

Підготовчий етап (Емоційне налаштування)

Вправа «Коло радості» або
використання «Цеглинок LEGO»
для визначення настрою.

Основний етап (Когнітивна активність)

Використання методу «Помідоро»
(25 хв роботи — 5 хв активного
відпочинку).

- Консультування у стилі «Peer-to-peer» (учень-репетитор: сильніші учні допомагають тим, хто просить про допомогу).

Заключний етап (Рефлексія)

«Рюкзак – м'ясорубка – кошик»:
Що візьму з собою? Що треба
переробити? Що було зайвим?

- Самооцінювання:
Використання кольорових
позначок (світлофор успіху).

ПРАКТИЧНИЙ КЕЙС

Космічна експедиція за знаннями

Реалізація інтегрованого заняття

Математика

Метод «Помідоро» під космічну музику. «Картки-навігатори» для розв'язання задач.

Активність

Фізкультхвилинка
«Невагомість». Нейровправа
«Кулак-ребро-долоня» перед
письмом.

Мовний блок

Гра «Космічний редактор».
Пошук та виправлення
«помилوک прибульців» у
тексті.

Методи рефлексії та контролю

Метод	Інструментарій	Очікуваний результат
Метод «Рюкзак»	Усна доповідь	Усвідомлення цінності набутих знань
Зоряне небо	Стікери-зірки	Візуалізація рівня успішності та комфорту
Самоперевірка	Екран / Еталон	Розвиток навичок автономності

План-конспект інтегрованого заняття самопідготовки

Тема: «Космічна експедиція за знаннями»

Клас: 2-3 клас

I. Організаційний етап (5 хв)

- Вправа «Вхід у кабінку корабля»: кожна дитина отримує «квиток» (картку з коротким прикладом на усну лічбу). Правильна відповідь — це код допуску.
- Емоційне налаштування: використання LEGO-цеглинок. «Побудуйте вежу настрою: зелений — готовий до польоту, жовтий — є хвилювання, червоний — потребує допомоги екіпажу».

II. Підготовчий етап (5 хв)

- Актуалізація знань (Медіаграмотність): перегляд короткого відео про планети Сонячної системи. Завдання: запам'ятати один цікавий факт.
- Нейровправа «Кулак-ребро-долоня»: активізація мозкової діяльності та підготовка руки до письма.

III. Основний етап (Самостійна робота) (30-35 хв)

1. Математичний блок: виконання письмового завдання.

- Інновація: Метод «Помідоро» з музичним супроводом (тиха космічна музика) для концентрації.
- Диференціація: Використання «Карток-навігаторів» (зі схемами для розв'язання задач) для учнів, що потребують допомоги.

2. Фізкультхвилинка «Невагомість» (Здоров'язбережувальна технологія): вправи на розслаблення м'язів спини та очей.

3. Мовний блок: списування тексту або вправа на граматику.

- Гейміфікація: Гра: «Космічний редактор» — знайди та виправити «помилки прибульців» (орфограми) у тексті на дошці.

IV. Контрольно-рефлексивний етап (10 хв)

- Самоперевірка за еталоном: на екрані або дошці з'являються правильні відповіді.
- Взаємоперевірка (Peer-to-peer): учні обмінюються зошитами (або перевіряють у парах) за зразком на екрані.
- Метод «Рюкзак»: кожен «космонавт» каже: «Сьогодні у свій рюкзак знань я кладу... (правило, нове слово, вміння)».
- Рефлексія «Зоряне небо»: іти клеять стікери-зірочки на плакат: чим вище зірка, тим легше було виконувати завдання.

Зонування простору ГПД

Практичні поради вихователю

- **Зональність.** Облаштуйте в класі «Куточок тиші» для зосередженої роботи та «Творчу зону» для тих, хто вже виконав завдання.
- **Динамічні паузи.** Використовуйте нейровправи (кінезіологічні вправи) для синхронізації півкуль мозку між завданнями з різних предметів.
- **Відмова від примусу.** Замінюйте фразу «Ти мусиш це зробити» на «Давай спробуємо знайти найцікавіший спосіб вирішення цієї задачі».

Active Zone (Активна зона). Килимок для рухливих ігор та проведення нейровправ.

Media Zone (Медіа-зона). Місце з доступом до інтернету (планшет/ноутбук) для пошуку інформації та перевірки фактів.

Green Zone (Зона тиші/релаксу). Куточок з рослинами, м'якими пуфами для психологічного розвантаження та читання.

Організація середовища — це третій вчитель дитини.

Висновок

Застосування інновацій на групі подовженого дня дозволяє перетворити самопідготовку з рутинного процесу на захопливий інтелектуальний розвиток. Це сприяє збереженню психічного здоров'я дитини та формуванню автономності учня як особистості.

Інновації на ГПД — це не заміна навчання розвагами, а наповнення освітнього процесу глибшим сенсом. Коли дитина розуміє практичну цінність знань (кейс-технології), відчуває підтримку (фасилітація) та емоційний комфорт (гейміфікація), рівень навчального стресу знижується, а мотивація до самостійного навчання зростає.

Список використаних джерел

1. Дмитрів Г. І., Фреїк Н. В. Нова українська школа: порадник вихователю ГПД. Львів: Світ, 2019.
2. Лядобрук О. Інноваційні підходи до побудови освітнього процесу у ГПД. Житомир: ОППО.
3. Бібік Н. М. Нова українська школа: порадник для вчителя. Київ: Літера ЛТД, 2018.
4. Державний стандарт початкової освіти.